

'Leren anders organiseren'

Inhoud

Dit traject / deze opleiding is erop gericht vaardig te worden in het werken in een (gedeeltelijk) groepsdoorbroken onderwijssysteem, waarbij teamleden gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor een grotere groep leerlingen.

Binnen het traject worden drie verschillende fasen doorlopen:

1. Richten (waar gaan we naartoe?)
2. Inrichten (uitproberen, evalueren en bijstellen)
3. Verrichten (definitieve implementatie/borging/vastleggen)

Bij elk traject binnen elke school wordt bepaald hoeveel aandacht de verschillende fasen behoeven. Niet alle fasen omvatten evenveel tijd. Alle trajecten worden uitgevoerd op maat gemaakt en afgestemd met de beginsituatie van de basisschool.

Richtfase

Vanuit de visie van de school wordt verkend op welke wijze deze in de praktijk (meer) zichtbaar kan worden gemaakt. Teamleden worden geschoold in de achtergrond van leren anders organiseren (het waarom, theoretische onderbouwing, organisatiemodellen) en de voorwaarden om tot een andere onderwijsorganisatie te komen. Hierbij gaat het onder meer over didactisch-organisatorische vaardigheden, leerling vaardigheden en inrichting van de leeromgeving. In overleg kan er daarnaast aandacht worden besteed aan een ander inhoudelijk onderwerp, zoals eigenaarschap van kinderen, executieve functies, voorwaarden en uitgangspunten van thematisch werken, het geven van doelgerichte instructies of het werken in een professionele cultuur.

Inrichtfase

De inrichtfase is gericht op het toewerken naar een andere onderwijsorganisatie. Deze fase kenmerkt zich door het voorbereiden, uitwerken en evalueren van 'proeftuinen', toewerkend naar een definitief groepsdoorbroken onderwijsorganisatie. Voorbeelden van proeftuinen zijn het werken met korte doelgerichte instructies (op basis van een eenduidige dagstructuur), werken met een dag- of weektaak, het groepsdoorbroken werken op niveau voor een bepaald vakgebied of het leren werken met gedeelde verantwoordelijkheid. In overleg kan er daarnaast aandacht worden besteed aan een ander inhoudelijk onderwerp, zoals invulling van thematisch werken, vaardigheden van vakspecialisten, differentiatie op niveau / interesse, inrichting van de leeromgeving of het volgen van leerlingen in de groepsdoorbroken organisatie.

Verrichtfase

De verrichtfase is gericht op het eigen maken en verankeren van leren anders organiseren. Het gaat hier onder meer over het uitwisselen en evalueren van praktijkervaringen op het gebied van de organisatie van het onderwijs, de inrichting van de leeromgeving, de taken en rollen van het personeel en het versterken van de professionele cultuur. Tevens wordt er in deze fase gewerkt aan het borgen en vastleggen van afspraken op gebied van de organisatie van het onderwijs, de inrichting van de leeromgeving en de taken en rollen van het personeel. Deze fase is ook het moment van verdieping, waarbij, in overleg, aanvullende inhoudelijke scholing kan plaatsvinden. Hierbij kan gedacht worden aan het voeren van kindgesprekken, de leerkracht in zijn rol als coach, het werken met een portfolio of het werken vanuit leerlijnen.

Niveau

HBO

Lengte

Minimaal 3 dagen

Doelstellingen

Richtfase

- Beeld krijgen van hoe het onderwijs anders georganiseerd kan worden, welke consequenties dit heeft voor de leerinhoud, de leeromgeving en de inzet van het personeel en wat er voorwaardelijk nodig is om dit te realiseren;
- Vaststellen van een stip op de horizon: keuze maken voor een organisatiestructuur (Waar wil de school over ... jaar staan?);
- Concrete ideeën ontwikkelen over de verbetering van de organisatie van het onderwijs, de indeling en inrichting van de leeromgeving en de inzet/rolverdeling van personeel.

Inrichtfase

- Kunnen inrichten, uitvoeren en evalueren van 'proeftuinen' waarbij het groepsdoorbrekend werken qua organisatie van het onderwijs, de leerinhoud, de inrichting van de leeromgeving en de inzet/rolverdeling van het personeel in de praktijk wordt vormgegeven;
- Beschrijven hoe de dag van een kind eruit gaat zien (in grote lijn);
- Vaststellen welke keuzes worden gemaakt met betrekking tot de organisatiestructuur (onder andere dagstructuur, organisatie van instructies), de inrichting van de leeromgeving en de inzet/rolverdeling van het personeel;

- Oefenen van vaardigheden van leerlingen en leerkrachten om te kunnen werken in de nieuwe organisatiestructuur;
- Het bespreekbaar maken van mentale modellen en het loslaten van oude patronen.

Verrichtfase

- Teamleden zijn voldoende getraind om te werken in de nieuwe situatie met nieuwe taken en rollen (met name ten aanzien van communicatie en samenwerking);
- Afspraken met betrekking tot de organisatie van het onderwijs, de inrichting van de leeromgeving, de leerinhoud en de inzet/rolverdeling van het personeel in de praktijk zijn vastgelegd en geborgd;
- Teamleden ervaren een gezamenlijke verantwoordelijkheid (van mijn klas naar onze kinderen is werkelijkheid).

Doelgroep

Leerkrachten, IB-ers, directie en onderwijsondersteunend personeel

Aanvangsniveau

Minimaal mbo 4

Vrijstellingenbeleid

n.v.t.

Studiebelasting

Minimaal 18 uur

Informatie over het verstrekte studiemateriaal en/of over het aan te schaffen studiemateriaal

Binnen de opleiding wordt in de basis gebruik gemaakt van het boek 'Leren anders organiseren' (zie hiernaast).

Waar nodig, worden andere bronnen aangehaald, bijvoorbeeld publicaties die op mijn website staan, boeken over executieve functies en de website wijleren.nl.

Tot slot dient opgemerkt te worden dat de opleiding 'leren anders organiseren' een schoolbreed professionaliseringstraject is, dat niet tot specifieke certificaten of diploma's leidt.